

**СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ РАУФА АБЛЯЗОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вчена рада

Східноєвропейського університету

імені Рауфа Аблязова

від 18.12.2020 протокол № 3

Голова Вченої ради, ректор

Східноєвропейського університету

імені Рауфа Аблязова

І.Б.Чудаєва

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ
РОБОТИ У
СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ
РАУФА АБЛЯЗОВА**

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ Університету

від 21.12.2020 № 18

Черкаси 2020

1. Загальні положення

1.1. Це Положення регламентує наукову діяльність в Східноєвропейському університеті імені Рауфа Аблязова (далі – Університет), порядок її планування, організації, координації, контролю.

1.2. При організації та здійсненні наукової діяльності Університет керується Конституцією та законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, Положенням про організацію наукової, науково-технічної діяльності у вищих навчальних закладах III та IV рівнів акредитації (затверджене наказом МОН України від 01.06. 2006 р. № 422), Статутом Університету, наказами ректора, розпорядженнями проректора із науково-дослідної роботи (до посадових обов'язків якого входить координація науково-дослідної діяльності Університету), цим Положенням та іншими нормативно-правовими актами.

1.3. Наукова діяльність Університету здійснюється відповідно до напрямів наукових досліджень, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України № 652 від 22.08. 2018 р. «Деякі питання проведення державної атестації закладів вищої освіти у частині провадження ним наукової (науково-технічної) діяльності» та виходячи із кадрового потенціалу, а саме: гуманітарні науки та мистецтво; суспільні науки; біологія та охорона здоров'я; математичні науки та природничі науки; технічні науки».

1.4. Визначені Положенням норми поширюються на всіх суб'єктів Університету, діяльність яких пов'язана із науковою роботою. Виконавцями наукових досліджень вважаються науково-педагогічні працівники, аспіранти, магістранти та студенти, які здійснюють наукові дослідження.

2. Мета та основні завдання наукової діяльності в Університеті

2.1. Основною метою наукової діяльності в Університеті є одержання нових знань про закономірності організації та розвитку природи, суспільства, людини, їх взаємозв'язків (для фундаментальних досліджень); одержання і використання нових знань для практичних цілей (для прикладних досліджень).

2.2. Основними завданнями Університету у галузі наукової діяльності є:

- одержання конкурентоздатних наукових і науково-прикладних результатів;
- здійснення фундаментальних і прикладних досліджень у галузі природничих, гуманітарних, психолого-педагогічних, соціально-економічних наук з метою їх подальшого використання для розвитку пріоритетних напрямів науки і техніки, суспільного розвитку, ефективного використання і посилення наукового потенціалу, залучення додаткових коштів для вирішення соціальних та економічних завдань;
- здійснення заходів щодо підтримки наукових досліджень молодих учених та залучення обдарованих студентів до науково-дослідної діяльності;
- забезпечення підготовки в університеті кваліфікованих фахівців, наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації на основі новітніх досягнень науково-технічного прогресу;
- налагодження та посилення зв'язків із закордонними і вітчизняними колегами з метою спільного створення наукоємної науково-технічної продукції;
- організація інформаційної та видавничої діяльності, популяризація наукових досягнень Університету;
- проведення патентно-ліцензійної роботи щодо охорони інтелектуальної власності.

3. Науково-організаційна структура та керівництво науковою діяльністю в Університеті

3.1. Загальне управління науковою та науково-технічною діяльністю в Університеті відповідно до Статуту здійснює ректор.

3.2. Організацію наукової діяльності в університеті та її безпосереднє керівництво, планування, поточне управління здійснює проректор із науково-дослідної роботи в межах делегованих ректором повноважень.

3.3. Функції управління та організації наукової діяльності проректор із науково-дослідної роботи здійснює через створені в Університеті наукові підрозділи та дорадчі наукові структури.

3.4. До наукових, науково-організаційних підрозділів Університету належать: науковий відділ, постійно діюча комісія із наукової роботи та трансферу технологій інші структурні підрозділи, спрямовані на здійснення наукової діяльності.

3.5. Наукові підрозділи університету діють на основі відповідних положень та створюються наказом ректора.

3.6. Із метою підвищення ефективності досліджень, скорочення термінів створення та впровадження наукової і науково-технічної продукції в Університеті можуть використовувати такі організаційні форми: тимчасові наукові колективи; наукові лабораторії, центри; науково-виробничі об'єднання, які створюють в установленому законодавством України порядку.

3.7. Організацію та первинний контроль наукової діяльності здійснюють керівники наукових напрямів та підпорядковані їм керівники секцій і керівники науково-дослідних тем згідно з Планом роботи університету в сферах наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності на поточний рік.

3.8. Виконання проектів фундаментальних і прикладних досліджень в Університеті здійснюються науковими колективами, до складу яких входять науково-педагогічні працівники, аспіранти, студенти.

3.9. Науково-педагогічні працівники виконують наукові дослідження відповідно Плану роботи університету в сферах наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності на поточний рік, договорів, індивідуальних планів та несуть відповідальність за якість і своєчасність їх виконання, наукову та практичну цінність, соціальну та економічну корисність наукових і науково-практичних результатів.

3.10. Організацію та безпосереднє керівництво виконанням проекту наукових досліджень і розробок здійснюють наукові керівники.

3.11. Контроль за виконанням проектів наукових досліджень здійснює проректор із науково-дослідної роботи та безпосередньо підпорядковані йому фахівці наукового відділу відповідно до їх посадових обов'язків.

4. Планування і облік результатів наукової та науково-технічної діяльності в Університеті

4.1. Планування наукових досліджень в Університеті здійснюється відповідно до законодавчо затверджених напрямів наукових досліджень.

4.2. Основою планування наукової та науково-технічної діяльності в Університеті є:

- план роботи університету в сферах наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності на поточний рік, який створюється і функціонує відповідно до Комплексного плану університету в сферах наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності, затвердженого рішенням вченої ради університету.

- тематичний план науково-дослідних робіт, які виконуються за рахунок коштів загального фонду державного бюджету України (у разі перемоги в Конкурсі МОН);

- тематичний план науково-дослідних робіт, які виконуються молодими вченими за рахунок коштів загального фонду державного бюджету України (у разі перемоги в Конкурсі МОН);

- план проведення наукових заходів в Університеті;

- план роботи Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених;

- індивідуальні плани роботи науково-педагогічних працівників.

4.3. До тематичного плану НДР, що фінансуються із коштів загального фонду державного бюджету України, включаються фундаментальні і прикладні дослідження та розробки за пріоритетними напрямами науки і техніки на підставі проходження конкурсного відбору згідно з Положенням про проведення конкурсного відбору Міністерством освіти і науки України наукових проектів, які виконуються підвідомчими вищими навчальними закладами III-IV рівнів акредитації та науковими установами Міністерства за рахунок коштів загального фонду державного бюджету .

4.4. До тематичного плану НДР та послуг, що фінансуються за рахунок

надходжень за господарськими договорами, включаються наукові дослідження та послуги згідно із поданими заявками на їх виконання, передбаченими у кошторисі видатків спеціального фонду. Вартість робіт та платних послуг, що надаються, розраховується за кошторисами, які розробляються окремо на кожен їх вид. Кошториси погоджуються керівником НДР, головним бухгалтером та затверджуються проректором із науково-дослідної роботи (до посадових обов'язків якого входить координація науково-дослідної діяльності Університету).

4.5. НДР, які виконуються за рахунок коштів державного бюджету і за госпдоговорами, підлягають обов'язковій реєстрації в Українському інституті науково-технічної експертизи та інформації відповідно до Порядку державної реєстрації та обліку відкритих науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій.

4.6. До тематичного плану НДР, які виконуються в межах другої половини робочого часу науково-педагогічних працівників, включаються комплексні НДР, виконання яких здійснюється науковими колективами Університету.

4.7. План проведення міжнародних і всеукраїнських наукових заходів щорічно формується на підставі пропозицій факультетів відповідно до Положення про порядок організації та проведення наукових заходів у Східноєвропейському університеті імені Рауфа Аблязова.

4.8. За результатами наукової та науково-технічної діяльності в Університеті видаються збірники наукових праць, монографії, навчальні посібники, підручники, публікуються статті, тези доповідей на наукових конференціях, захищаються кандидатські і докторські дисертації, отримуються охоронні документи, а також складається відповідна звітна документація:

- щорічні інформаційні звіти до Міністерства освіти і науки України про наукову та науково-технічну діяльність з аналізом статистичних даних та висвітленням найважливіших результатів досліджень і розробок;
- щорічні звіти за формою державної статистичної звітності №3-наука

«Звіт про виконання наукових та науково-технічних робіт»;

- проміжні звіти про виконання НДР, що фінансуються із коштів загального фонду державного бюджету України;
- заключні та анотовані звіти про завершені НДР, що фінансуються із коштів загального фонду державного бюджету України;
- акти про впровадження (використання) результатів НДР відповідно до Положення про впровадження результатів наукових досліджень у виробництво і навчальний процес в університеті
- інформаційні звіти (за вимогами замовника) та акти приймання-здачі згідно з календарним планом по кожному етапу НДР, що фінансуються за рахунок надходжень за господарськими договорами;
- заключні звіти (за вимогами замовника) та акти приймання-здачі завершених НДР, що фінансуються за рахунок надходжень за господарськими договорами;
- річні звіти про наукову та науково-технічну діяльність наукових структурних підрозділів університету згідно їх календарних планів;
- складаються рейтинги наукової діяльності кафедр та науково-педагогічних працівників Університету.

5. Студентська наукова робота і робота з обдарованою молоддю

5.1. Важливою складовою науково-технічного потенціалу Університету є науковий доробок студентів, який відповідно до чинного законодавства передбачає: науково-дослідну роботу, що включена в графік освітнього процесу (курсіві, магістерські, кваліфікаційні, дипломні роботи, практичні, лабораторні заняття, виробнича практика з елементами дослідницького характеру) та роботу, що виконується поза графіком освітнього процесу.

5.2. З метою координації, організаційного та науково-методичного забезпечення роботи з обдарованою молоддю, створення сприятливих умов для розвитку і реалізації творчих здібностей студентів, аспірантів та молодих учених в Університеті функціонує Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених, діяльність якого регламентується окремим

положенням, що затверджується вченою радою та вводиться в дію наказом ректора Університету.

5.3. Однією з основних форм наукової діяльності студентів, залучення їх до безпосереднього виконання НДР, розвитку наукового мислення і творчого підходу до вирішення теоретичних і прикладних проблем є студентські наукові проблемні групи та гуртки.

5.4. Університет може виступати базовим закладом вищої освіти по проведенню II-го туру Всеукраїнських студентських олімпіад та II-го етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук, які проводяться на базі університету згідно відповідних наказів і положень Міністерства освіти і науки України.

6. Міжнародне наукове та науково-технічне співробітництво

6.1. Університет здійснює науково-технічне співробітництво з навчальними, науковими закладами, організаціями, установами та фондами зарубіжних країн, інші види наукового співробітництва відповідно до чинного законодавства України.

6.2. Міжнародне наукове та науково-технічне співробітництво Університету спрямоване на:

- залучення до співпраці закордонних замовників та інвесторів, укладання та виконання угод про співробітництво із закордонними університетами, фірмами, фондами та іншими організаціями, установами на проведення наукових досліджень і розробок;

- залучення коштів закордонних замовників та міжнародних фондів і грантів для фінансування наукової та науково-технічної діяльності в університеті;

- одержання конкурентоспроможних на світовому ринку науково-прикладних результатів, розробку високоефективної науково-технічної продукції;

- участь у міжнародних виставках та ярмарках;

- забезпечення проходження науковими, науково-педагогічними працівниками, докторантами, аспірантами та обдарованими студентами наукового стажування за кордоном, ознайомлення з передовими світовими досягненнями техніки і технологій, приладами та науковим обладнанням;
- публікацію за кордоном у провідних наукових та науково-технічних виданнях наукових результатів, які не є конфіденційною інформацією;
- організацію та участь у міжнародних наукових та науково-практичних конференціях, семінарах, симпозиумах;
- створення спільних наукових центрів із закордонними організаціями.

7. Фінансування наукової та науково-технічної діяльності

7.1. Для здійснення наук в Університеті запроваджується принцип багатоканального фінансування з використанням можливостей, які надає входження Університету в міжнародний науковий простір.

7.2. Джерелами фінансування наукової та науково-технічної діяльності в Університеті є кошти загального і спеціального фондів державного бюджету та кошти, одержані на виконання НДР, надання наукових послуг на замовлення юридичних та фізичних осіб, гранти та інші джерела відповідно до чинного законодавства.

7.3. Фінансово-господарська діяльність університету у сфері науки здійснюється на підставі затвердженого Міністерством освіти і науки України кошторису Університету за відповідними бюджетними програмами.

7.4. Кошторис є основним плановим документом Університету, який надає повноваження щодо отримання надходжень і здійснення видатків, визначає обсяг і спрямування коштів для виконання Університетом своїх функцій та досягнення цілей, визначених на бюджетний період відповідно до бюджетних призначень.

7.5. Планування витрат на проведення НДР здійснюється Університетом самостійно на основі розрахунків, результати яких відображаються в калькуляції кошторисної вартості в цілому за темою, з виділенням вартості робіт (послуг),

які підлягають виконанню у поточному бюджетному році.

7.6. Документаційне оформлення операцій, пов'язаних з виконанням НДР або наданням платних послуг у сфері наукової, науково-технічної діяльності, забезпечення їх обліку та складання звітності здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства України.

7.7. Оплата праці співробітників, які проводять наукові дослідження, здійснюється відповідно до чинного законодавства України, згідно з законами та іншими нормативними документами України, укладеними угодами, договорами, умовами Колективного договору в межах затвердженого кошторису на виконання НДР, надання освітніх і наукових послуг.

7.8. Оплата за проведення НДР, які виконуються в межах другої половини робочого часу науково-педагогічних працівників, є складовою їх заробітної плати.

7.9. Фінансування студентської науково-дослідної роботи здійснюється у межах затвердженого кошторису.

8. Зміни в Положенні

8.1 Зміни та доповнення до Положення розглядають та ухвалюють на засіданні вченої ради Університету за поданням ректора, першого проректора, проректора із науково-дослідної роботи, деканів або завідувачів кафедр.